

متن پرسش

سلام علیک استاد عزیز: در مورد زندگی پس از زندگی سوالی مطرح شد که مجموعه جوابهای شما را در این مورد که در ایستا ارسال شده بود مطالعه کردم از توجه شما ممنونم جزاک الله خیرا. برداشت بنده این از آنها این شد که شما آن مشاهدات را یک تجربه شخصی می‌دانید و... ولی چه اشکال دارد بگوییم حقیقتا این افراد با برزخ حقیقی متصل شده و واقعیاتی از نعمت‌ها و ثواب و عقاب را نسبت به خود و دیگران دیده اند و چشیده اند. فرموده بودید چون نکیر منکر و پاسخ به سوالات نبوده جنبه شخصی داشته که مثلا در ذات خود اموری را مشاهده کرده‌اند در حالی که به گفته آیت الله فاطمی نیا با استناد به روایات سوال و جواب قبر مربوط به کسانی است که یا ایمان را کامل کرده اند و یا کفر را کامل کرده اند و اکثر انسانها به حال خود رها شده و با صور اعمال و اخلاق خود سرو کار دارند خصوصا اینکه بعضی از اینها در سرد خانه و غسالخانه بوده و حقیقتا مرده‌اند و گزارش از اقوام گذشته و حالت‌های آنها داده اند و حتی پیام‌ها و کمک‌ها و رفع بعضی مشکلات و بدهی‌ها را درخواست کرده اند که کسی از آن خبر نداشته و همگی مطابق با واقع بوده اند مثل جریان معراج که برای پیامبر اکرم پیش آمد که به خاطر لطافت و پاکی نفس بود یا آنچه برای آیت الله قوچانی و خیلی از اولیا در اثر ریاضتهای شرعی نسبت به مرتبه آنها پیش می‌آید ولی همین ادراکات برزخی و فوق طبیعی به دلیل قهری و مثلا تصادف و بیماری و انصراف نفس از بدن برای افراد عادی هم ممکن است پیش بیاید حضرت آیت‌الله حسن زاده رحمت الله علیه در کتاب انسان در عرف عرفان دلایل معرفت النفسی آن را بیان کرده و جمله ای در این رابطه دارند که / نوم و نوم مغناطیسی بیهوشی. کما مرگ طبیعی و مرگ ارادی هیچکدام موضوعیت در تمثیلات برزخی ندارند بلکه اصل انصراف نفس از بدن است و به هر دلیل این انصراف صورت گیرد تمثیلات برزخی و ادراکات فوق طبیعی شروع می‌شود و خصوصا اینکه پرده و حجاب اصلی برای مشاهدات برزخی همین بدن و تعلق به آن است «لقد كنت في غفلة من هذا فكشفتنا عنك غطاياک.»

متن پاسخ

باسمه تعالی: سلام علیکم: با این احوال، حضور برزخی و احتضار قبل از آن که هویت انسان را از هویت دنیا به هویت برزخی تبدیل می‌کند، برای حضور در جهانی دیگر؛ بحث دیگری است. و این که طرف در برزخ می‌گوید: «حَتَّىٰ إِذَا جَاءَ أَحَدَهُمُ الْمَوْتُ قَالَ رَبِّ ارْجِعُونِ (۹۹) لَعَلِّي أَعْمَلُ صَالِحًا فِيمَا تَرَكْتُ كَلَّا إِنَّهَا كَلِمَةٌ هُوَ قَائِلُهَا وَمِنْ وَرَائِهِمْ بَرْزَخٌ إِلَىٰ يَوْمِ يُبْعَثُونَ (۱۰۰) مؤمنون) از این جهت مسلم این

حضور که در برنامهٔ خوب «زندگی پس از زندگی» مطرح است، حضور برزخی نیست و بحث ملکین
نکیر و منکر و یا بشیر و مبشّر، بسیار عمیق‌تر از این حرف‌ها می‌باشد. و در این مورد فکر نمی‌کنم بیان
این مباحث به این سادگی‌ها باشد. عرایضی در این رابطه در کتاب «معاد...» که روی سایت هست،
شده است. موفق باشید